

Samkommunen

TID

Tisdag 25.11.2025 kl. 12:00 - 12:13

PLATS

Elektroniskt möte och/eller HRT, Semaforbron 6 A, Helsingfors

ÄRENDEN

§	Rubrik	Sida
§ 10	Konstituering av mötet och fastställande av röstlängd	4
§ 11	Utlåtande till samkommunsstämman med anledning av revisionsnämndens utvärderingsberättelse 2024	6
§ 12	Delårsrapport 3/2025	8
§ 13	Ändring av budgeten för 2025	10
§ 14	Godkännande av verksamhets- och ekonomiplanen för 2026-2028	12
§ 15	Godkännande av strategin för 2026-2029	19
§ 16	Redogörelser för bindningar	23

Beslutsfattare	Namn	Uppgift	Tilläggsuppgifter
	Malmström Atte	Representant vid samkommunsstämman, Helsingfors	
	Grannas Mikael	Representant vid samkommunsstämman, Sibbo	
	Harju Marianna	Representant vid samkommunsstämman, Grankulla	
	Lahtinen Mervi	Representant vid samkommunsstämman, Sjundeå	
	Lehto Otto	Representant vid samkommunsstämman, Vanda	
	Röntynen Antti-Pekka	Representant vid samkommunsstämman, Tusby	
	Sahiluoma Anna	Representant vid samkommunsstämman, Kyrkslätt	
	Saviharju Jussi	Representant vid samkommunsstämman, Esbo	
	Vähätörmä Erkki	Representant vid samkommunsstämman, Kervo	
Övriga deltagare	Namn	Uppgift	Tilläggsuppgifter
	Saxberg Mirita	Styrelseordförande	
	Tamminen Ida	Styrelsemedlem	
	Alvesalo Amanda	Styrelsemedlem	
	Aallonharja Piia	Ersättare i styrelsen	
	Aura Anssi	Styrelsemedlem	
	Helin Sari	Styrelsemedlem	
	Immonen Jari	Styrelsemedlem	
	Koljonen Olli-Pekka	Styrelsemedlem	
	Månsson Björn	Styrelsemedlem	
	Rajala Maria	Styrelsemedlem	
	Seppälä Peppi	Styrelsemedlem	
	Vasama Janne	Ersättare i styrelsen	
	Vuorinen Pinja	Styrelsemedlem	
	Silfver Vesa	Stf. Verkställande direktör	
	Saarinen Jussi M.	Direktör, protokollförare	
	Flink Mari	Direktör	
	Lehtinen Anni	Förvaltningschef	

UNDERSKRIFTER

Protokollet har undertecknats elektroniskt.

Atte Malmström
ordförande

Jussi M. Saarinen
protokollförare

JUSTERING AV PROTOKOLL

27.11.2025

Jussi Saviharju
protokolljusterare

PROTOKOLLET FRAMLAGT TILL ALLMÄNT PÅSEENDE

Protokollet är framlagt till påseende i ett allmänt datanät (www.hsl.fi) i enlighet med 140 § i kommunallagen 27.11.2025.

Samkommunen § 10 25.11.2025

Samkommunen

Konstituering av mötet och fastställande av röstlängd

Samkommunen 25.11.2025 § 10

Enligt 11 § 2 mom. i grundavtalet har varje kommun en representant på samkommunsstämman som använder medlemskommunens rösträtt.

Enligt 13 § i grundavtalet är samkommunsstämman beslutför då mer än hälften av stämmans röstberättigade medlemskommuner och hälften av rösterna är representerade och då informationen om samkommunsstämman har sänts till medlemskommunerna inom ovan i 1 momentet bestämda tid, dock minst en vecka före samkommunsstämman.

Enligt 49 § i förvaltningsstadgan öppnas samkommunsstämman av representant av den kommun som har det största invånarantalet. Innan beslutanderätt konstateras ska kommunens representant visa sin fullmakt eller protokollsutdrag från det beslut med vilket han eller hon har förordnats representera kommunen, om det inte är fråga om en ställningsfullmakt. Fullmakten eller utdraget ur protokollet ska bifogas till samkommunsstämmans protokoll.

Efter att beslutsförhet har konstaterats utarbetas och fastställs en röstlängd om röstning om beslut vid samkommunsstämman behövs. I röstlängden anges rösträtt som bestäms enligt invånarantal, röstantal samt namnet på samkommunsrepresentanten.

Enligt 47 § i förvaltningsstadgan justeras protokollet av en protokolljusterare.

Förslag

Samkommunsstämman beslutar

- a) konstatera kommunernas befullmäktigade representanter på samkommunsstämman och övriga mötesdeltagare och att mötet är lagligt och beslutsfört;
- b) utarbeta och fastställa samkommunsstämmans röstlängd;
- c) välja ordförande för samkommunsstämman, som framkallar protokollföraren för detta möte, samt
- d) välja en protokolljusterare.

Behandling

Tusby kommuns representant Röntynen föreslog att Helsingfors stads representant Malmström väljs som ordförande.

Helsingfors stads representant Malmström föreslog Esbos representant Saviharju som protokolljusterare.

Samkommunen

§ 10

25.11.2025

Beslut

Samkommunsstämman beslöt a) konstatera kommunernas befullmäktigade representanter på samkommunsstämman och övriga mötesdeltagare och att mötet är lagligt och beslutsfört; b) utarbeta och fastställa samkommunsstämmans röstlängd som bifogades till detta protokoll; c) välja Atte Malmström som ordförande för samkommunsstämman, som framkallade Jussi M. Saarinen som protokollföraren för detta möte, samt d) välja Jussi Saviharju till protokolljusterare.

Samkommunen

§ 11

25.11.2025

Utlåtande till samkommunsstämman med anledning av revisionsnämndens
utvärderingsberättelse 2024

Samkommunen 25.11.2025 § 11

254/00.03.01.00/2023 [Arviointisuunnitelma/Arviointikertomus 2024]

Styrelsen 26.08.2025 § 70

Föredragande Ställf. verkställande direktör Vesa Silfver
Beredare Direktör Jussi M. Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
Enhetschef Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

Enligt 121 § i kommunallagen är revisionsnämndens uppgift bl.a. att bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts. Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som revisionsberättelsen föranleder. HRT:s styrelse ger utlåtande om revisionsberättelsen till samkommunsstämman.

Enligt 24 § i HRT:s förvaltningsstadga svarar revisionsnämnden och revisorn för samkommunens externa kontroll. Enligt 31 § i förvaltningsstadgan ska revisionsnämnden i revisionsberättelsen ge förslag på åtgärder för styrelsen och samkommunsstämman utifrån nämndens beredning och revisionsberättelsen.

HRT:s samkommunsstämma har 27.5.2025 § 2 antecknat revisionsberättelsen 2024 för kännedom. I revisionsberättelsen 2024 framförde revisionsnämnden rekommendationer, utvecklingsförslag och observationer gällande HRT:s verksamhet. Revisionsnämnden har utvärderat 2024 utveckling av försäljning och påstigningar, hur HRT:s strategi och styrkort har uppnåtts 2024, personalens nöjdhet, utfall av budgeten 2024 samt tolkning och uppföljning av de viktigaste nyckeltalen för ekonomi samt slutsatserna i kundnöjdhetsundersökningarna, snabbspårvagnens första verksamhetsår och bokslut för 2024.

Revisionsnämndens rekommendationer och utvecklingsförslag har beaktats i mån av möjlighet i 2025 års verksamhet och i utarbetandet av den slutgiltiga verksamhets- och ekonomiplanen för 2026 – 2028.

Styrelsen presenterar för höstens samkommunsstämma utlåtande enligt bilaga om de åtgärder som har vidtagits utifrån revisionsnämndens rekommendationer i revisionsberättelsen.

Förslag Styrelsen beslutar a) ge samkommunsstämman utlåtande enligt bilaga utifrån revisionsnämndens revisionsberättelse 2024; samt b) föreslå för samkommunsstämman att anteckna styrelsens utlåtande i bilagan för kännedom.

Beslut Styrelsen beslöt godkänna förslaget enhälligt.

Bilagor Utlåtande från HRT:s styrelse om revisionsnämndens utvärderingsberättelse för 2024

Samkommunen

§ 11

25.11.2025

Revisionsnämndens utvärderingsberättelse för 2024

Samkommunsstämman 25.11.2025

Förslag Samkommunsstämman beslutar anteckna styrelsens utlåtande i bilaga för kännedom.

Beslut Samkommunsstämman beslöt godkänna förslaget enhälligt.

Bilagor Utlåtande från HRT:s styrelse om revisionsnämndens utvärderingsberättelse för 2024
Revisionsnämndens utvärderingsberättelse för 2024

Samkommunen

§ 12

25.11.2025

Delårsrapport 3/2025

Samkommunen 25.11.2025 § 12

137/02.02.00.00/2024 Verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2025-2027

Styrelsen 28.10.2025 § 103

Föredragande Ställf. verkställande direktör Vesa Silfver
Beredare Direktör Jussi M. Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
enhetschef Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

Delårsrapporten 3/2025 grunder sig huvudsakligen på utfallet för nio månader vad gäller ekonomisiffror. Delårsrapporten innehåller en helårsprognos.

Resultatprognos för delårsrapporten baserar sig på ett scenario där antalet påstigningar är -0,5 % lägre jämfört med målnivån för 2025. Målet för passagerarantalet för innevarande år är 384 milj. påstigningar medan enligt prognosen blir antalet påstigningar 382 milj. Orsaker till att målet inte når är utmaningar, som distansarbete och gatuarbeten orsakar, ett av de största arbetena renovering av Långa bron. Jämfört med förra året väntas passagerarantalet öka med 5,9 % och ökningen är snabbare än områdets prognostiserade befolkningstillväxt (1,1 %) och HRT:s historiska tillväxt.

Verksamhetsintäkterna i delårsrapporten väntas uppgå till 924,9 milj. euro vilket är -16,5 miljoner euro (-1,8%) mindre än budgeterat. Målet för biljettintäkterna i budgeten för 2025 sattes på 408,0 milj. euro.

Biljettintäkterna uppgår enligt prognosen till 389,3 milj. euro, vilket är -18,7 milj. euro (-4,6 %) mindre än budgeterat. Jämfört med förra året ökar biljettintäkterna dock enligt prognosen med 4,6 %. I prissättningen för 2025 beaktades nivåförhöjningen på 8,0 procent på hela biljettsortimentet. Övriga verksamhetsintäkter beräknas uppgå till 2,2 milj. euro mer än budgeterat huvudsakligen på grund av att intäkter från biljettkontroll överskrider de budgeterade.

Verksamhetsutgifterna väntas uppgå till 962,8 milj. euro och de underskrider budgeten med -1,7 milj. euro (-0,2 %). Kollektivtrafikens operativa kostnader (som betalas till trafikföretag för trafiken) totalt väntas underskrida budgeten med 2,4 miljoner euro (-0,4 %). I bakgrunden till detta är lägre enhetspriser per linjekilometer och depåkostnader i stadspårtrafiken samt lägre räntor för kapitalersättning. I kostnadsprognosen har en ökning på cirka 7,0 miljoner euro beaktats till följd av uppdateringar i trafikföretagens (index)avtal, samt kommande tillägg på 2,9 miljoner euro för gemensam användning av tågbiljetter och incitament.

Användarersättning om kollektivtrafikens infra överskrider budgeten med 2,6 milj. euro (1,1 %). Detta beror på justering av ersättningen som betalas till Helsingfors. Enligt infraavtalen behandlas en betydande överskridning i budgeten separat i styrelsen och samkommunsstämman under räkenskapsperioden.

Investeringsutgifterna beräknas uppgå till 25,7 milj. euro och vara -1,3 milj. euro mindre än budgeterat (-4,8 %). Avskrivningarna för investeringarna förväntas i detta

Samkommunen

§ 12

25.11.2025

skede överskrida budgeten med 1,3 miljoner euro på grund av engångsavskrivningen av routrar som tagits bort från fordonen.

På grund av ovannämnda orsakerna väntas **räkenskapsperiodens resultat** visa underskott på 54,3 milj. euro när man i budgeten var förberedd för underskott på 38,4 milj. euro. Den viktigaste orsaken är att biljettintäkterna blev mindre än budgeterat. Underskottet täckas med överskotten från föregående åren.

Bindande poster i budgeten är verksamhetsutgifterna och investeringsutgifterna och bindande inkomststat de sammanlagda kommunandelarna. Enligt delårsrapporten överskrids inte de bindande posten. Ändringen i infrakostnaderna behandlas i styrelsen och samkommunsstämman som separat ärende.

Delårsrapporter utarbetas kvartalsvis. Den följande delårsrapporten utarbetas som prognos för bokslutet efter årsskiftet.

Förslag

Styrelsen beslutar anteckna delårsrapporten 3/2025 till kännedom och skicka den vidare till samkommunsstämman för kännedom.

Beslutet justeras på mötet.

Beslut

Beslut

Styrelsen beslöt godkänna förslaget enhälligt.

Bilagor

Delårsrapport 3/2025

Samkommunsstämman 25.11.2025

Förslag

Samkommunsstämman beslutar anteckna delårsrapporten 3/2025 för kännedom.

Beslut

Samkommunsstämman beslöt godkänna förslaget enhälligt

Samkommunen

§ 13

25.11.2025

Ändring av budgeten för 2025

Samkommunen 25.11.2025 § 13

137/02.02.00.00/2024 Verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2025-2027

Infraersättning som betalas till Helsingfors

Styrelsen 28.10.2025 § 100

Föredragande
BeredareStällf. verkställande direktör Vesa Silfver
direktör Jussi M. Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
enhetschef Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

Medlemskommunerna fakturerar HRT för användningsersättning för kollektivtrafikinfrastruktur i enlighet med separata avtal. I det separata infraavtalet definieras att infraersättning som faktureras från samkommunen och betalas med HRT:s medel baserar sig på HRT:s budget. I infraavtalet definieras också att ifall det kommer att ske stora förändringar i kollektivtrafikens infraersättningar under året, behandlas dessa förändringar i HRT som förändring i budgeten.

Ändring i infraersättning som betalas till Helsingfors

Efter att budgeten godkänts har man hittat ett fel i beräkningen av infraersättning som betalas till Helsingfors. Felet gäller en justeringspost för år 2023 som ska beaktas i faktureringen för år 2025 som inte hade beaktats år 2023. Ändring i budgeten som godkändes i samkommunsstämman 28.11.2023 § 9 för år 2023 och justeringsposten hade beräknats utifrån den ursprungliga budgeten för 2023.

På grund av korrigerings av beräkningsfelet är infraersättning som betalas till Helsingfors för år 2025 115,361 milj. euro (utan moms) i stället för 112,799 milj. euro (utan moms) i den originella budgeten. I och med ändringen ökar infraersättning som betalas till Helsingfors 2025 med 2,562 milj. euro (utan moms). Helsingfors har redan beaktat korrigeringen i faktureringen för 2025. Infraersättningarna som betalas till medlemskommunerna är således sammanlagt 236,471 milj. euro (utan moms) i stället för de originella på 233,909 milj. euro (utan moms).

Samkommunsstämman har fattat beslut när den godkände budgeten för 2025 att bindande poster i budgeten är verksamhetsutgifter sammanlagt, investeringsutgifter sammanlagt och bindande inkomststat kommunandelar sammanlagt. Denna ändring i infraersättningen orsakar inte ändring i bindande post utan den kan innehållas i verksamhetsutgifterna.

Förslag

Styrelsen beslutar föreslå till samkommunsstämman att budgeten vad gäller HRT:s infraersättningar som betalas till Helsingfors ändras så att infraersättningarna till Helsingfors är sammanlagt 115,361 milj. euro (utan moms) och infraersättningar som betalas till kommunerna sammanlagt 236,471 milj. euro (utan moms) år 2025. På grund av ändringen behövs det inte ändra bindande poster om vilka samkommunsstämman har beslutat för 2025.

Samkommunen § 13 25.11.2025

Beslutet justeras på mötet.

Beslut

Beslut Styrelsen beslöt godkänna förslaget enhälligt.

Samkommunsstämman 25.11.2025

Förslag

Styrelsen beslutar föreslå till samkommunsstämman att budgeten vad gäller HRT:s infraersättningar som betalas till Helsingfors ändras så att infraersättningar till Helsingfors är sammanlagt 115,361 milj. euro (utan moms) och infraersättningar som betalas till kommunerna sammanlagt 236,471 milj. euro (utan moms) år 2025. På grund av ändringen behövs det inte ändra bindande poster om vilka samkommunsstämman har beslutat för 2025.

Beslut

Samkommunsstämman beslöt godkänna förslaget enhälligt.

Bilaga

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Godkännande av verksamhets- och ekonomiplanen för 2026-2028

Samkommunen 25.11.2025 § 14

153/02.02.00.00/2025 Verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2026-2028

Styrelsen 28.10.2025 § 102

Föredragande
BeredareStällf. verkställande direktör Vesa Silfver
Direktör Jussi Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
enhetschef Maarit Hauskamaa, maarit.hauskamaa@hsl.fi

HRT:s verksamhets- och ekonomiplan (TTS) har utarbetats för tre år, av vilket det första är budgetåret.

Enligt 11 § i samkommunens grundavtal fattas beslut om samkommunens budget och budgetplanen senast vid samkommunsstämman som ska ordnas före utgången av november. Kallelsen till samkommunsstämman ska skickas till medlemskommunerna samt för kännedom till medlemmarna i samkommunens styrelse minst en månad före mötet, om inte särskilda skäl kräver en kortare kallelsetid (§ 13). Enligt 23 § i grundavtalet ska av medlemskommunerna begäras utlåtanden om budgetförslaget och dessa utlåtanden ska bifogas i budgetförslaget.

Budgeten och ekonomiplanen grundar sig på:

- HRT:s strategiförslag 2026-2029;
- gällande TTS 2025-2027,
- bokslutsuppgifterna för 2024 och tillbudsstående utfallsdata från 2025, samt
- den godkända trafikeringsplanen för 2025–2026 och planer på lång sikt.

HRT:s strategi 2022–2025 – Från kundrelationer till hållbar tillväxt - slutar till år 2025. HRT:s nya strategi för 2026-2029 har godkänts i HRT:s styrelse 23.10.2025. Den nya strategin och Verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2026-2028 är samtidigt i samkommunsstämman för beslutsfattande. Den nya strategin och målen i TTS-planen har förberetts sida vid sida under 2025.

Målhelheterna i Verksamhets- och ekonomiplanen är i enlighet med målen i den nya strategin. Målen är: **enkel mobilitet för människor, framtidens hållbara resekedjor, förnyelse genom produktivitet och samhällelig inverkan.**

Ekonomiplan

a) Verksamhetsintäkter

Verksamhetsintäkterna år 2026 är sammanlagt 990,1 milj. euro. Det är en ökning på 65,2 milj. euro (7,0 %) jämfört med prognosen för 2025. Av verksamhetsintäkterna 2026 utgörs 41,4 % av biljettintäkter och 56,0 % av kommunandelar. Verksamhetsintäkterna beräknas uppgå till 1065,1 milj. euro år 2027 och till 1059,7 milj. euro år 2028.

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Biljettintäkter

Verksamhets- och ekonomiplanen grundar sig på målet att passagerarantalet ökar till 390 milj. påstigningar år 2026. Biljettintäkterna beräknas uppgå till sammanlagt 409,6 milj. euro 2026. Biljettintäktmålet 2026 är 20,3 milj. euro (5,2%) större än prognosen för 2025. År 2027 väntas biljettintäkterna uppgå till 413,8 milj. euro och år 2028 till 447,2 milj. euro. Biljettintäktsmålet har räknats med en genomsnittlig höjning av biljettpriserna på 4,0 % 2026 och på 2,7 % årligen 2027 och 2028.

Kommunandelar

De utgifter som inte kan täckas med biljettintäkter eller med andra inkomster, betalar medlemskommunerna till HRT i form av kommunandelar. Kommunandelarna fördelas på medlemskommunerna enligt de principer som överenskommits i grundavtalet.

Kommunandelarna i 2026 års budget uppgår till totalt 554,2 milj. euro och de ökar från det pågående året 2025 med 47,8 miljoner euro. Den genomsnittliga subventionsnivån är 57,9 %. Kommunandelarna 2027 och 2028 är 624,2 milj. euro och 584,4 milj. euro.

Övriga inkomster

Övriga inkomster än biljettintäkter och kommunandelar beräknas uppgå till 26,2 milj. euro 2026.

Statsunderstödet till kollektivtrafiken i de stora städerna har beräknats uppgå till 4,8 milj. euro årligen under 2026-2028.

Intäkterna från kontrollavgifter beräknas uppgå till 8,5 milj. euro, av vilket ca 3,1 milj. euro redovisas som kreditförluster och kreditförlustreserveringar 2026.

De övriga intäkterna beräknas uppgå till 12,9 milj. euro 2026, till 13,7 milj. euro 2027 och till 14,8 milj. euro 2028. Reklamintäkternas andel i de övriga intäkterna är 4,9 milj. euro 2026, 5,5 milj. euro 2027 och 6,5 milj. euro 2028. Hyresinkomster som fås från utrustningen i fordonssystem, från hyror för pausrum och lokaler som uthyrs väntas uppgå till 3,1 milj. euro 2026. År 2027 väntas hyresinkomsterna uppgå till 3,2 milj. euro och till 3,3 milj. euro år 2028. Övriga inkomster består av försäljning av rese- och stamkort, olika serviceavgifter och andra ersättningar.

b) Verksamhetsutgifter

Verksamhetsutgifterna år 2026 uppgår till sammanlagt 989,9 milj. euro. Verksamhetsutgifterna ökar med 27,2 milj. euro (2,8 %) jämfört med prognosen för 2025. Verksamhetsutgifterna beräknas uppgå till 1047,6 milj. euro år 2027 och till 1041,1 milj. euro år 2028.

Utgifterna för köp av tjänster uppgår 2026 till sammanlagt 944,4 milj. euro, vilket utgör 95,4 % av HRT:s verksamhetsutgifter. För köp av tjänster används 1000,8 milj. euro år 2027 och 993,4 milj. euro år 2028.

Operativa kostnaderna för kollektivtrafiken

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

De operativa kostnaderna för kollektivtrafiken uppgår 2026 till totalt 642,9 miljoner euro, vilket motsvarar 64,9 procent av verksamhetsutgifterna. De operativa kostnaderna beräknas uppgå till 685,2 milj. euro år 2027 och till 672,7 milj. euro år 2028.

Kostnadseffektiviteten i de operativa kostnaderna söks genom att erbjuda glesare trafik och eventuellt lägga ner trafik som har låg kostnadseffektivitet. Detta innebär eventuellt att vissa linjer läggs ner och trafiken blir glesare under lugnare tider på olika håll av regionen. Risknivån har höjts i busstrafiken framförallt vad gäller budgetering av ersättningstrafiken. Man har också beslutat att inte genomföra flera mindre planerade linjevisa utvecklingsåtgärder eller senarelägga dem vilket kan orsaka att turtätheten minskar. Vi förbereder oss i och med höjning av risknivån att försämra kollektivtrafikutbudet när de stora arbetena orsakar förseningar i kollektivtrafiken. Nedskärningarna och senareläggning av busstrafikens utvecklingsåtgärder har negativ inverkan på kundupplevelsen när punktligheten försämras, kapaciteten är mindre optimal eller servicen helt enkelt läggs ner. Att risknivån i ersättningstrafiken höjs kan ha små inverkan förutom på kundupplevelsen också på biljettintäkterna 2026 och i utvecklingen på lång sikt i den upplevda konkurrenskraften och färdhetsandelen om riskerna skulle realiseras. Alla åtgärderna kommer att riktas så att inverkan skulle vara så liten som möjligt på mål som definieras i HRT:s strategi.

Kostnaderna för busstrafiken beräknas uppgå till 364,0 milj. euro 2026. Kostnaderna beräknas uppgå till 390,9 milj. euro år 2027 och till 374,4 milj. euro år 2028. Bakom kostnadsökningen jämfört med år 2025 ligger förändringar i den tidtabellsenliga trafiken och kostnadsnivån (+2 miljoner euro) samt ökningar i andra poster, inklusive trafikreserver, (sammanlagt +6 miljoner euro). Å andra sidan kommer den tidtabellsenliga busstrafiken samt trafikreserveringarna att minskas med sammanlagt -6,4 miljoner euro. I busstrafikens kostnader ingår en reservering för miljöbonus på 2,2 milj. euro 2026.

Kostnaderna för metrotrafiken beräknas uppgå till 62,3 milj. euro 2026. Kostnadsnivån förväntas stiga år 2026 jämfört med nuvarande nivå vad gäller enhetspriser för linjetimmar och tågdagar. Å andra sidan förväntas enhetspriserna för linjekilometrar fortsätta att minska 2026. År 2027 förväntas kostnaderna uppgå till 61,6 milj. euro och till 61,7 milj. euro år 2028.

Kostnaderna för spårvagnstrafiken beräknas uppgå till 85,1 milj. euro 2026. Förarutbildningen på Kronbergbroarna samt andra förberedelser för detta ökar kostnaderna för 2026. Kostnaderna beräknas uppgå till 90,9 milj. euro år 2027 och till 89,1 milj. euro år 2028.

För kostnaderna för snabbspårvägen reserveras 23,9 milj. euro 2026. Kostnadshöjningen förklaras med avtalet om underhållsarbete samt höjningen av kostnaderna för depåer och vagnar. Kostnadshöjningen kompenseras med de minskade ersättningarna för underhåll. Kostnaderna väntas uppgå till 27,4 milj. euro 2027 och till 29,1 milj. euro år 2028.

Kostnaderna för färjetrafiken beräknas uppgå till 5,6 milj. euro 2026, till 5,7 milj. euro 2027 och till 5,7 milj. euro 2028.

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Kostnaderna för tågtrafiken uppskattas till sammanlagt 102,0 milj. euro 2026. I kostnaderna ingår hyror för Sm5-vagnar och ersättningar för biljettsamarbete. Kostnaderna för tågtrafiken beräknas uppgå till 108,7 milj. euro år 2027 och till 112,7 milj. euro år 2028.

Infrastrukturersättningar i kollektivtrafiken

Infrastrukturavtalen mellan HRT och medlemskommunerna fastställer faktureringsprinciperna för kollektivtrafikens infrastrukturersättningar. Enligt avtalet fastställs det belopp för kollektivtrafikens infrastrukturersättningar som utbetalas till varje enskild stad i samband med godkännandet av HRT:s budget.

Infrakostnader som utbetalas beräknas vara sammanlagt 249,0 milj. euro 2026. I infrastrukturkostnaderna ingår fakturering från kommunerna enligt följande: Helsingfors 132,6 milj. euro, Esbo 101,3 milj. euro, Vanda 12,5 milj. euro och Kyrkslätt 0,3 milj. euro. HRT köper också laddningsinfrastrukturen för elbussar i Esbo och Helsingfors som köpt tjänst totalt med 2,3 milj. euro 2026. Infrakostnaderna beräknas uppgå till 263,2 milj. euro 2027 och till 268,6 milj. euro 2028.

Utgifterna för köp av övriga tjänster

År 2026 används 52,6 milj. euro för inköp av andra tjänster än operativa tjänster och infrastruktur tjänster. Utgifterna för köp av andra tjänster beräknas uppgå till 52,4 milj. euro år 2027 och till 52,1 milj. euro år 2028.

I kostnaderna för ICT-användningstjänsterna (31,0 milj. euro 2026) ingår avtalsavgifterna om användning av enheter och program av biljett- och informationssystemen, kapacitetstjänster och övriga årliga användningskostnader. För underhåll av enheter används 2,3 milj. euro 2026. Kostnaderna för ICT-användningstjänster väntas minska något i slutet av TTS-perioden när underhåll av det gamla biljettsystemet upphör. För ICT-användningstjänsterna har budgeterats 30,2 milj. euro år 2027 och 30,7 milj. euro år 2028. För servicetjänsterna av enheter har reserverats 2,0 milj. euro år 2027 och 1,9 milj. euro år 2028.

Sakkunnigtjänster som köps utanför HRT används för att komplettera det egna kunnandet när det är strategiskt och ekonomiskt fördelaktigt. Köp av sakkunnigtjänsterna beräknas uppgå till 6,4 milj. euro 2026.

För marknadsförings- och annonstjänster samt för separata tryckningsarbeten används 4,6 milj. euro. Reserveringen innehåller planeringstjänster för kundkommunikation och marknadsföring av nya tjänster.

För köp av andra tjänster används sammanlagt 8,4 milj. euro 2026. Detta omfattar bland annat bevakningstjänster, provisioner för betalningssätt och försäljningsarvoden, underhållstjänster för statisk information samt tjänster relaterade till lokaler och personal, såsom städning, företagshälsovård samt utbildnings- och resetjänster.

Övriga utgifter

För material, tillbehör och varor reserveras 0,8-0,9 milj. euro årligen. I detta ingår kontors- och ICT-material, köp av rese- och engångskort, kvittorullar, möbler osv.

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Hyreskostnaderna år 2026 uppgår till sammanlagt 6,0 milj. euro. I hyreskostnaderna ingår förutom hyres- och vederlagskostnader om HRT:s lokaler också hyror som betalas för chaufförernas sociala lokaler för 1,5 milj. euro, hyran för depån i Gjutan 1,8 milj. euro och hyran för Böle station 0,9 milj. euro.

Övriga utgifter år 2026 är sammanlagt 3,7 milj. euro. I de övriga kostnaderna ingår kreditförluster från kontrollavgifter och reserveringar för kreditförluster som beräknas bokföras för ca 3,1-3,8 milj. euro 2026-2028. I de övriga kostnaderna ingår också t.ex. provisioner från betalmedel i HRT:s egna försäljningskanaler som väntas vara 1,5 milj. euro årligen under TTS-perioden.

Personalutgifterna är 34,9 milj. euro 2026 vilket motsvarar 3,5% av verksamhetsutgifterna.

Lönernas och ersättningarnas andel av personalutgifterna uppgår till totalt 28,6 milj. euro. För pensionskostnader och övriga bikostnader har reserverats sammanlagt 6,3 milj. euro.

Verksamhetsbidraget uppskattas visa ett överskott på 0,1 milj. euro 2026.

c) Finansiella intäkter och kostnader

HRT finansierar sina investeringar vid behov genom lån från finansinstitut. Verksamhets- och ekonomiplanen 2026-2028 innehåller budgetlånens kostnader i form av återbetalningsrater i finansieringskalkylen och i form av ränta i resultaträkningen för budgetlån på 50,0 milj. euro som lyftes 2020. Detta lån finns kvar 23,7 milj. euro i slutet av 2025. Varje år amorteras lånet med 5,3 milj. euro.

I TTS-planen ingår inte reservering för att ta ett nytt budgetlån. TTS-planen har utarbetats enligt principen om en balanserad ekonomi för att säkerställa att kassamedlen förblir på en tillfredsställande nivå fram till slutet av TTS-perioden. Behovet av lånefinansiering eller annan tilläggsfinansiering bedöms årligen.

Vid investering av extra kassareserver följs investeringspolitik som HRT:s styrelse har godkänt. Investeringar görs endast för att säkerställa kassareserverna ifall det finns kvar extra kassamedel under TTS-perioden.

De finansiella nettointäkterna beräknas uppgå till 3,9 miljoner euro år 2026, medan vi förbereder oss till avvecklingen av kvarvarande depositioner. De finansiella intäkterna beräknas uppgå till 2,0 milj. euro år 2027 och till 1,5 milj. euro år 2028.

HRT:s samkommunsstämma beslutar årligen om storlek och betalning av den ränta som betalas till medlemskommunerna om grundkapitalet. TTS-förslaget innehåller en reservering för en grundkapitalränta på 1,5 procent enligt ägarstyrningen inom huvudstadsregionen (PKS). Ingen ränta föreslås betalas eller debiteras för ackumulerade över- eller underskott under budgetåret.

Årsbidraget efter de finansiella posterna visar ett överskott på 4,0 milj. euro och det räcker inte för att täcka avskrivningarna enligt plan.

d) Avskrivningar och investeringar

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Avskrivningarna enligt plan uppgår sammanlagt till 18,6 milj. euro 2026, till 19,0 milj. euro 2027 och till 19,7 milj. euro 2028.

HRT:s investeringsutgifter uppgår till sammanlagt 25,4 milj. euro 2026, till 24,0 milj. euro 2027 och till 22,0 milj. euro 2028. I investeringarna betonas framförallt fyra helheter: fortsatta utveckling av biljettförsäljnings- och prissättningssystem (kundgränssnitt och bakgrundssystem), helhetsförnyelse av passagerarinformationssystem och att förbättra kundhantering och ledning genom data.

e) Räkenskapsperiodens resultat

Underskottet för räkenskapsperioden 2026 beräknas vara -14,6 milj. euro och det ska täckas med överskott från tidigare år.

Förslag

Styrelsen beslutar föreslå till samkommunsstämman att samkommunsstämman beslutar

a) godkänna budgeten för 2026 samt ekonomi- och verksamhetsplanen för 2026-2028 enligt bilaga;

b) godkänna de bindande anslagen och inkomststat för 2026 enligt följande: verksamhetsutgifter 989 925 000 euro, investeringsutgifter 25 400 000 euro och kommunandelar 554 203 000 euro; samt

c) att HRT betalar ränta 1,5 % på grundkapitalet till medlemskommunerna enligt huvudstadsregionens ägarlinjering under budgetåret.

Behandling

Föredraganden ändrade sitt förslag enligt följande:

Styrelsen beslutar

a) bemyndiga verkställande direktören att göra de ändringar i verksamhets- och ekonomiplanen som förutsätts av beslutet i föregående ärende 101;

b) föreslå samkommunsstämman att samkommunsstämman godkänner budgeten för 2026 samt ekonomi- och verksamhetsplanen för 2026-2028 enligt bilaga som den verkställande direktören har färdigställt;

b) föreslå till samkommunsstämman att samkommunsstämman godkänner de bindande anslagen och inkomststat för 2026 enligt följande: verksamhetsutgifter 989 925 000 euro, investeringsutgifter 25 400 000 euro och kommunandelar 556 185 000 euro; samt

c) föreslå till samkommunsstämman att HRT betalar ränta 1,5 % på grundkapitalet till medlemskommunerna enligt huvudstadsregionens ägarlinjering under budgetåret.

Samkommunen

§ 14

25.11.2025

Beslut

Styrelsen beslöt godkänna föredragandes ändrade förslag enhälligt.

Bilagor

Verksamhets- och ekonomiplanen för 2026-2028 (uppdaterad av verkställande direktör 28.10.2025)

Samkommunsstämman 25.11.2025

Förslag

Samkommunsstämman beslutar a) godkänna budgeten för år 2026 samt verksamhets- och ekonomiplanen för åren 2026–2028 enligt bilagan; b) godkänna bindande anslag och inkomstberäkningar för år 2026 enligt följande: verksamhetsutgifter 989 925 000 euro, investeringsutgifter 25 400 000 euro och kommunandelar 556 185 000 euro; samt c) att HRT betalar medlemskommunerna 1,5 % ränta på grundkapitalet i enlighet med ägarstyrningslinjen inom huvudstadsregionen under budgetåret.

Behandling

Protokollet antecknade ett uttalande från Kyrksläotts kommuns representant Sahiluoma: "Kyrkslätt konstaterar som sin ståndpunkt om budgeten att HRT budgeterade för år 2025 en stor ökning av antalet påstigningar, som endast delvis har förverkligats, vilket ledde till en prognostiserad underskott på över 50 miljoner euro för år 2025. Också för år 2026 har en betydande ökning av intäkter förutspåtts, och samtidigt visar budgeten redan från början underskott på cirka 15 miljoner euro. Kyrksläotts kommun anser det viktigt att framöver fästa särskild uppmärksamhet vid att begränsa underskottsriskerna och undvika överbudgetering av intäktssidan."

Bilagan har korrigerats skrivfel på basis av 51 § i förvaltningslagen.

Beslut

Samkommunsstämman beslöt enhälligt godkänna förslaget.

Samkommunen § 15 25.11.2025

Godkännande av strategin för 2026-2029

Samkommunen 25.11.2025 § 15

Godkännande av strategin för 2026-2029

239/02.08.00/2024 HSL:n strategia 2026-2029

Styrelsen 23.10.2025 § 97

Föredragande Ställf. verkställande direktör Vesa Silfver
Beredare Direktör Jussi M. Saarinen, jussi.m.saarinen@hsl.fi
Strategichef Minna Rantama, etunimi.sukunimi@hsl.fi

Bakgrund

Enligt 10§ i HRT:s grundavtal godkänner samkommunsstämman strategin som styr utveckling av verksamheten per styrelseperiod.

Efter kommunalvalen 2025 har man förberett HRT:s strategi för den nya styrelseperioden 2026-2029. I beredningen av strategin har man beaktat förändringarna i verksamhetsmiljön, såsom ekonomiska tryck, utveckling av teknologin, klimatmål och att resbehov blir mångsidigare. Strategin definierar de viktigaste målen och betoningarna i HRT:s verksamhet under de kommande åren och fungerar som grunden för ledning.

Omfattande beredningsprocess

Strategin har utarbetats i brett samarbete med ägarkommunerna, anställda, kunder och intressentgrupper. Under förberedningen har man utnyttjat sakkunnigworkshoppar och personalens deltagande via elektroniska plattformar, enkäter och workshoppar. Beredningen av strategin har styrts av HRT:s ledningsgrupp, strategistyrningen och en kärngrupp som inrättats för strategiarbetet, med representation från alla HRT:s resultatområden. Styrelsen som tillträdde i augusti 2025 har under hösten vid flera tillfällen berett den nya strategin i seminarier och kvällsskolor. Konsulthjälp har använts för att stödja strategiprocessens framgång och beredning.

Strategin har förberetts från början av 2025. Beredningsprocessen har delats in i tre olika faser: förståelsefasen (januari–april 2025), insiktsfasen (april–juli 2025) och urvalsfasen (augusti–november 2025). Under förståelsefasen sammanställdes en heltäckande bild av HRT:s nuvarande verksamhetsmiljö och dess förändringar. Förändringar i verksamhetsmiljön, såsom ökande infrastruktur- och operativa kostnader, ekonomiska utmaningar samt individualiseringen av mobilitetsbehoven, har påverkat innehållet i strategin.

I strategiarbetet utarbetades fyra scenarier med sikte på år 2045. Dessa beaktar bland annat ett genombrott för autonom trafik, digitaliseringen av resekedjor, förändringar i samhällsstrukturen samt trender inom hållbar mobilitet. De hot och möjligheter som scenarierna medför för HRT analyserades, och utifrån dem formulerades strategiska valalternativ. Via val kunde vi skapa mål, framgångsfaktorer och mätbara målsättningar i strategin.

Samkommunen

§ 15

25.11.2025

HRT:s strategi 2026–2029: Enkel och hållbar mobilitet

Enligt 10 § i grundavtalet definieras i strategin HRT:s vision, värden, strategiska mål och mätbara målsättningar. Hur målen uppfylls följs upp årligen.

Mission

För att möjliggöra en levande och välfungerande region skapar HRT en attraktiv kollektivtrafik som utgår från människornas behov och kan kopplas med andra hållbara färdssätt.

Vision

En levande stadsregion där hållbar mobilitet är det enklaste alternativet.

Levande stadsregion Kollektivtrafiken är regionens nervsystem som främjar livskraft och kontinuerlig förnyelse tillsammans med övriga mobilitetstjänster. Ansvarsfulla och konstadseffektiva färdssätt är en del av vardagen och skapar framgång för regionen även i framtiden.

Det enklaste alternativet. Hållbart resande är smidigt och enkelt. Människor kan ta sig till arbete, tjänster och möten på ett tryggt och flexibelt sätt. Olika färdssätt kan kombineras smidigt med kollektivtrafiken som en del av vardagens hållbara resekedjor. Enkel mobilitet främjar individernas, organisationernas och regionens hälsa.

Värden

Värdena förblir de samma som under den föregående strategiperioden:

- Vi är värda förtroende
- Vi förnyar modigt
- Vi lyckas tillsammans

Strategiska mål

Strategihelheten bygger på följande huvudmål:

1. **Enkelt resande för människor**
Vi söker tillväxt genom att rikta enkla mobilitetstjänster och digitala tjänster utifrån kundernas behov och genom att utveckla smidiga resekedjor tillsammans med våra partners.
2. **Framtidens hållbara resekedjor**
Vi förnyar resandet genom att erbjuda våra partners möjligheten att koppla sig till HRT:s tjänster. Vi gör hållbar mobilitet till ett attraktivt alternativ i en tid av autonom trafik och andra teknologiska omvälvningar.
3. **Förnyelse genom produktivitet**
Som en ansvarsfull aktör och arbetsplats satsar vi tillsammans på att förbättra vår produktivitet. På detta sätt möjliggör vi förnyelse och tillväxt samtidigt som vi minskar tjuvåkning.
4. **Samhällelig inverkan**
Vi agerar aktivt och kunskapsbaserat som en förespråkare för hållbar mobilitet

Samkommunen

§ 15

25.11.2025

och ansvarsfullhet i samhälleligt beslutsfattande och stödjer regionens hållbara utveckling.

De strategiska huvudmålen härstammar både från visionen och de strategiska valen, och vid utarbetandet har HRT:s viktigaste tillväxtkällor samt spetsprojekten för produktivitet beaktats. De strategiska huvudmålen har till uppgift att tydligt kommunicera de övergripande målen som vi vill uppnå under strategiperioden. Varje strategiskt huvudmål har delats till mätbara mål. Dessutom stöds uppnåendet av huvudmålen av framgångsfaktorer såsom djup kundförståelse, hantering av ekosystem, datadriven optimering, målinriktade partnerskap och kunskapsbaserat påverkansarbete.

Mätbara mål i strategin

För varje strategisk huvudmål har 1-3 mätbara mål fastställts. För de mätbara mål där en utgångsnivå har kunnat fastställas presenteras tydliga och begripliga målnivåer för år 2029. I början av strategiperioden fastställts målnivåer för de nya mätbara målen. Målnivåerna är realistiska men ambitiösa. Hur målen framskrider följs upp regelbundet. De mätbara målen för strategin 2026-2029 är:

1. HRT:s tjänsteupplevelse är enkel
2. Verksamhetsintäkterna utan kommunandelar (€)
3. Kollektivtrafikens färdmedelsandel (%)
4. Intäktsflöde från partners inom hållbar mobilitet (€)
5. Minskning av de totala utsläppen % (i koldioxidekvivalentton, jfr. 2024)
6. Färdmedelsandel för hållbara färd sätt (%)
7. Subventionsgrad utan infra (%)
8. Kostnader för egen verksamhet / intäkter från egen verksamhet
9. Linjernas lönsamhet (€/linje)
10. Produktivitet i utvecklingen
11. Effekten av beslut som gynnar kollektivtrafiken
12. Statens satsningar på planeringen av regionens trafiksystem (€) och på utvecklingen av trafiksystemet (€)

Strategihelheten presenteras i bilaga 1.

Kontinuerlig utvärdering av strategin

Strategin utvärderas kontinuerligt som en del av bedömningen av verksamhetens framgång. Styrelsen kan vid behov göra preciseringar i strategin. Vid betydande förändringar i verksamhetsmiljön tas strategin upp i samkommunsstämman.

Enligt 10§ i HRT:s grundavtal godkänner samkommunsstämman strategin som styr utveckling av verksamheten per styrelseperiod. Enligt 3 § i förvaltningsstadgan ansvarar styrelsen för beredningen av samkommunsstämmans beslut.

Förslag Styrelsen beslutar föreslå till samkommunsstämman att samkommunsstämman beslutar godkänna HRT:s strategi för 2026-2029 som presenteras i bilaga 1.

Behandling Under behandlingen för beslutsfattandet anlände följande styrelsemedlemmar till mötet: Ahsanullah kl. 15.36, Laiho kl. 15.38 och Alvesalo kl. 15.43.

Samkommunen

§ 15

25.11.2025

Föredraganden ändrade sitt förslag så att "Subventionsgrad [med infrastrukturen] (%)" läggs till som ett eget mål bland strategins mätbara mål. Den uppdaterade strategihelheten finns som bilaga till protokollet.

Beslut

Styrelsen beslöt enhälligt godkänna föredragandes ändrade förslag.

Bilagor

HRT:s strategihelhet 2026-2029

Samkommunsstämman 25.11.2025 § 15

Förslag

Samkommunsstämman beslutar godkänna HRT:s strategi för 2026-2029 som presenteras i bilaga 1.

Behandling

Esbo stads representant Saviharju föreslog att målvärdena för subventionsgraderna (med och utan infrastrukturkostnader) som ingår i HRT:s strategi 2026–2029 för mätbara mål ska beslutas först vid höstsamkommunmöte 2026 för perioden från och med år 2027. Fram till höstsamkommunmötet följs dock båda subventionsgraderna, även om inga målvärden har fastställts för dem. Helsingfors och Vandas representanter Malmström och Lehto understödde förslaget.

Beslut

Samkommunsstämman beslöt godkänna förslaget med de ändringar som Saviharju föreslagit.

Samkommunen § 16 25.11.2025

Redogörelser för bindningar

Samkommunen 25.11.2025 § 16

547/00.03.01.00/2020 Sidonnaisuusilmoitukset

Revisionsnämnden 03.09.2025 § 47

På mötet presenteras bindningsanmälningarna i bindningsregistret.

Förslag Det beslutas att de färdiga anmälningarna godkänns och publiceras på HRT:s webbplats, och att eventuella påminnelseanmälningar samt kompletterande anmälningar skickas.

Beslut Beslutades att godkänna och publicera bindningsanmälningarna på HRT:s webbplats.

Samkommunsstämman 25.11.2025

Förslag Samkommunsstämman beslutar anteckna bindningsanmälningar för kännedom.

Beslut Samkommunsstämman beslöt enhälligt godkänna förslaget.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 10

Paragrafer:

Förbud mot att söka ändring och grunderna för förbud

Enligt § 136 i kommunallagen kan kommunalbesvär inte anföras över följande beslut, eftersom de endast gäller beredning eller verkställighet.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 11, § 12, § 16

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 13, § 14, § 15

Kunnallisvalitusosoitus

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä kunnan jäsen. Kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä kunnallisvalituksen saa tehdä myös kuntayhtymän jäsenkunta. (Kuntalaki 135 § 1 ja 2 momentti)

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu taho. (Kuntalaki 135 § 3 momentti)

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen. (Kuntalaki 135 § 2 momentti)

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. (Kuntalaki 138 §) Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti tai,
- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Valitus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Valituskirjelmässä, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan

3. valittajan nimi ja kotikunta
4. jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
5. postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan lähettää.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on omakätisesti allekirjoitettava valituskirjelämä. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
2. selvitys valituksen kohteena olevan päätöksen tiedoksisaantitavasta ja -päivästä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
4. asiamiehen on liitettävä valtakirja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n mukaisesti.

Valituskirjelämä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle:

Helsingin hallinto-oikeus, kirjaamo
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 42079
Virastoaika: ma–pe 8.00–16.15
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjojen on oltava perillä niiden toimitustavasta riippumatta viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 310 euroa.